

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Regula cancellariæ de impetrando beneficium etiam per annum pacificè
possessum, aliàs de annali possessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

Derogatio *lis?* Resp. putarem non sufficere, tum quia *specialis est* ex stylo apponi solet. & iste casus est igno- *facienda* *nec genera* *lis sufficit.* tus Pontifici, ergo non videtur illi dero- gare, nec tollere, quod ignorat. *mater. ff. de* *15 sufficit.* *in offic. resam.* & quia non recipitur dero- gatio regularum, nisi expressæ fuerint. *Gom. in proce. regul. Cancell.*

69 Alioquin nihil prodesset ius, nec re- gula: quia semper derogatio generalis ap- poni solet, & sic nunquam procederent i- sta pœna, contra beneficia viventis im- petrantem: quod nequaquam est dicendū: ob id festinem hodie etiam hoc observari in hac pœna, ut non valeat collatio facta ab ordinario ei, cui semel collatum fuit beneficium viventis, nec quidem si à Papa, nisi fuerit expressè derogatum, quia sub- reptitia diceretur huiusmodi provisio, te- ste Petro de Viario, in tract. de elect. 1. parte, ca- pit. 19.

70 Et an supplicatio Papæ probeat im- petitionem: probari decidit Gomel. in d. reg. 20. q. 3. & si pars neget eam impetrasse, quis habeat probare, ibidem vide.

Sed Subrogatio & gratia si neutri, si nulli, seu novæ provisionis, aut perinde valere talis impetranti nullatenus suffrage- tur.

GLOSSA OCTAVA.

Potentior non debet subrogari.

Intellige non valere subrogationem, nisi sit regulæ isti derogatum: & Papa solet derogare petentibus, quasi indifferen- ter, ut vidi, quod potentiori denegaret per rub. C. ne liceat potentiori: & l. vnam. C. si qua- cunque prædit. potesta. hocque fuit denega- tum tempore Inno. 8. Cardinali sancti Pe- tri ad vincula, teste lo. Staphil. in tract. de literis gratiæ. fol. 167. de literis iustitiæ.

2 Unde dicit in supplicatione debere ap- poni ista verba. Attento quod Orator non est cedente potentior, &c. licet derogetur, etiam pro potentiore, & favorabilius: ta- men si non sit expressum in supplicatio- ne, quod est potentior, non valet dero-

gio, per nor. in c. 1. de aliena. iudic. mutan. caus. facta, & l. 1. & per totum. ff. illo. in. plen. scri- pti in scholasticor. priuil. 177. & in con. in. Reg. tract. de cesio. in 2. tomo. Gomel. q. 15. dicit ho- die indifferenter Cardinalibus concedi derogationem: ideoque prælati per saxa, & per ignes ad Cardinalatus apicem aspi- rant, & quandoque pecunia: quod est te- stabilius. & hic est quartus casus in quo re- gula flectitur.

3 Si tamen vnus colligens obtinuerit sententiam in sui favorem, etiam in rem transiuerit iudicatam, poterit etiam pote- tiori cedere, cum derogatione regulæ: tunc enim omnis præsumptio multig cessat: nam tunc non videtur in ductus, quod de iure suo diffideret: *ut doct. not. in c. 2. de a- lien. iudic. mutand.* sed hoc casu requiritur, quod sententia lata fuerit contra omnes colligentes: nec sufficeret contra vnum latam esse, quia cum illo collusio posset esse, *test. Gomel. in q. 1. super hac regula.*

4 Quintus casus quando quis petit sub- rogari in locum illius, qui tres sententias conformes obtinuerat, & antequam execu- tioni demandata essent, mortuus fue- rit: tunc ei qui locum talis petit subrogari, necesse non est, quod petat derogari isti regulæ: quia hic casus in ea non compre- henditur, cum lis iam sit finita, *per clem. 1. de re iudic.*

5 Et idem si finita erat per sententiam, quæ transiit in rem iudicatam *per rex. in c. 1. de litis contest. in 6.* Et sic cum lis sit finita, non præfertur colligens impetrans, etiã si huic non sit derogatum *reg. Gomel. qu. 14. gl. & doct. in c. si. vi. lit. pend. in 6.*

6 Sextus casus quando duo super bene- ficio litigabant, ambobus mortuis non po- test subrogari tertius, quia lis est iam finita ideoque prosecutio litis finitæ fieri non potest, *leg. cum lite mortua. ff. iudic. solut. Bo- nifa. Vual. in clem. 1. in 4. conel. vi. lit. penden- gari.*

7 Septimus casus quando lis esset iniu- ste mota contra mortuum fortè triduo antequam decederet tunc illa motio li- tis

Subrogari potest in locum qui tres obtinuit sententias.

Mortuis colligens non potest ter- tius subro- gari.

tis non inducit vitium litigiosi. l. 1. §. 1. ff. de litig. pleni scribit Cassador. decif. vlt. de do. lo superius dictum fuit.

Quod etiam strictissime obseruari mandauit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, & amotionem ex quibus suis criminibus, & excessibus forsitan perpetratis, etiam si usque ad definitiuam sententiam, qua tamen in rem non transierit iudicatam processum foret.

GLOSA NONA & VLTIMA.

Subrogari non potest accusans a liquo post beneficii illius impetrationem.

Octavus casus, est in quo non potest subrogari is qui beneficium impetrauit tanquam vacans per crimen: nam si postea is moriatur, etiam post sententiam priuationis, non poterit iste impetrans subrogari: nisi sententia priuationis tranisset in rem iudicatam, ad hoc vt fraudibus obuietur: quia posset aliquis accusare senem, aut valetudinarium, vt cum pendente processu cotingeret eum mori, colligans iste fraudulentus subrogaretur: quamobrem secundum hunc text. non valebit subrogatio, nec prouisio noua, nec gratia si neutri, aut si nulli.

Subrogatio impeditur, de sign. gra. videlicet non dari subrogationem vbiilis est super priuatione: quia tunc beneficium non est litigiosum, sed persona videlicet quia non disierit de titulo beneficii, sed de persona: & quia nisi principaliter agatur de beneficio, impeditur subrogatio, Do. & Franc. in dict. c. fin. vt lue pend. m. 6.

Et idem Alex. statuit in tit. de derog. iurispar. nisi obtineatur a Papa rescriptum, in quo mandetur iudicibus de causa cognoscentibus, quod adueniente priuatione provideatur dicto impetranti, adiecta clausula Decreti: & postea scribatur sic, quod si d. talis delinquens metu priuationis interim beneficia in fauore alterius etiam in manibus nostris cesserit resignatio hu-

iusmodi in fauorem Oratoris sit, & esse censetur post priuationis sententiam Do. Probus in cap. presentis, de offic. leg. lib. 6. Gomez. quest. 7.

4 Sed in hoc regno parum prodesset hoc rescriptum, quia inducit reservationem, quae omnino prohibita est in regno Franciae: ideo iste vix prohiberetur a resignatione coram Papa, si faceret mentionem istius reservationis.

5 Et sic nota quod non datur subrogatio, nec gratia si neutri, vel si nulli, perinde valere, vel noua prouisi, vbi contra aliquem agit de crimine, & is moritur: tunc ne cedere antequam priuatur, non subrogatur alius in locum illius: quia beneficium non est litigiosum, sed persona accusata: & ideo pendente processu accusatus poterit cedere ante sententiam priuationis. gl. in d. verb. finita. c. vlt. vt lit. pen. in 6. c. Per tuas, in fin. de fin. nec poterit eo mortuo processus prosequi contra mortuum ad effectum priuationis, quia crimine extinctum fuit morte. l. defuncto. ff. de pu. iud. Aufser. in dec. Tholos. q. 436.

6 Non potest tamen ille accusatus lite pendente permutare: vt abunde tradit Boer. in dec. Burdeg. q. 205. tractatus, alibi tamen dicitur. In beneficiis consistorialibus non datur subrogatio.

7 Item non datur subrogatio in beneficiis consistorialibus, hoc est in monasteriis virorum valorem ducentorum florenorum auri communi estimatione excedentium quia talia sunt reseruata supra in regul. cancellariae.

8 Et de illis solet Papa prouidere consistorialiter: ideo in illis non datur subrogatio, nisi praecesserit alia prouisio, vel commenda consistorialis, & ita seruat sty. lus curiae Romanae, teste Staphil. in tract. de licet. grat. tit. de licet. iustitia, super commissio. nibus. Est & alius casus plus dicens, videlicet non admitti resignationes talium: sed in hoc regno Franciae istae reservationes sunt sublatae, sic subrogationes non prohibitae.

9 Superest alia regula pulchre huic materiae consentanea, quae seruatur, ob id ea hic inferere non erit extraneum.

Regula cancellarie XXXV. De impetrando beneficium etiam per annum pacifice possessum, alias de annuali possessore.

Item sanctissimus dominus noster.
GLOSSA PRIMA.

Ista regula est utilis, & seruatur in Fracia, vnde impetratio iudicatur subreptitia, & nulla: nisi exprimantur sequentia, quae sunt in forma propter clausulam Decreti: *vinotat Felinus in c. cum dilecta, de referi. Scripsi in formam mandat. in Concordans, quando aliquid de forma censetur: & hoc est introductum ratione sequenti.*

Vi improbilites exquirentium motus reprimantur voluit statuit & ordinavit quod quicumque.

GLOSSA SECUNDA.

Ratio huius regule de annuali possessore.

Rationem & causam statuti hic adicit, videlicet ut motus improbi eorum, qui lites exquirunt reprimantur: reprimantur autem quandoquidem non valebit impetratio: & cum impetrantes condemnabuntur ad expensas, damna & ad multam: non quod exquirentes lites tam late sint improbandi, quemadmodum nititur Gomef. q. 1. & 2. sed eorum motus improbi potius arcendi. Ratio quoque potest esse, ut certa & indubitata sit impetratio, quod facilius Papae voluntas vere possit elici, ac ne subinuolucro verborum decipi valeat: ut dicunt Bald. & alii in c. cum olim. de re iudic.

Beneficium ecclesiasticum.

GLOSSA TERTIA.

Beneficii nomine & officia & alia beneficia comprehenduntur.

Comprehendit officium, & dignitatem ecclesiasticam, gl. in clem. auditor. de refer. & quaecumque alia beneficia: ut superius scripsi: & ex ratione regule comprehenditur etiam beneficium, quod est sub patronatu laicorum, & in casibus, quibus valet impetratio, nempe quo certa sit impetratio. Cum igitur conueniant ver-

ba, sic quoque dispositio. leg. 4. §. istec. ff. de damno infecto c. indemnitate. §. supradicta. de elect. lib. 6.

Et intellige quicumque beneficium impetrauerit, siue per se, siue per alium, comprehenditur sub hac regula, ut est infra: potest enim alius in amici sui fauorem beneficium impetrare. gl. in c. nonnulli. in fi. de rescrip. per hoc verbum, quicumque: inhabiles non sunt capaces ad impetrandam beneficia, qui inducta ad vnum effectum, non debent contrarium operari effectum, l. legata inutiliter. ff. de leg. licet Gomef. q. 55. & seq. dicat istam regulam defendere inhabiles, dummodo non sint execrabiles, quod est mirum: quia haec regula non solum est in fauorem possessorum inducta, sed ut certior reddatur Papa de beneficii vacatione, & a quo detineatur. & hic ponitur forma expressionis, qua omittens obseruare nequaquam inuabitur huius beneficio regule: quia continere videtur non exprimendo quod debet. Ideo si etiam haereticus vel simoniacus possiderit beneficium per annum, quod ego velim impetrare, oportet exprimere nomen possessoris, gradum, nobilitatem, & quot annis ipse possedit, aliqui impetratio nulla erit. sic loquitur iste tex. generaliter loquens, quicquid iacet Gomef. multa profundens hic, quae parum textui conferunt, quandoquidem non tuetur inhabiles, sed repellit impetrantem a sua incepta impetratione, qua videlicet non expressit hic statuta, & per hoc cessant omnes rationes Gomef. in quibus valde laborauit sed frustra.

Sitamen inhabilis de facto impetrauerit beneficium, puniendus est ad damna, interesse, & ad multam, ut statuit haec regula. in fine: stultus enim & inhabilis non debet esse melioris conditionis quam habilis. c. eum qui. de preb. in 6. & quia lites exquirunt: & motus exquirentium lites reprimendi sunt per hanc regulam.

Tunc per annum.

GLOSSA QUARTA.

Nota sequentia requiri, antequam hac regula locum habere possit. Primo,

md. quod beneficium fuerit ab aliquo possessum per annum integrum & completum vel ultra, per hoc verbum tunc. si impetrationis tempore: nec habet locum huius regula decisio, si possessum fuisset tantum per decem, vel undecim menses cum dimidio, nisi fuerit annus completus. l. 3. §. i. ff. de minorib. nisi in devolutione: *vt infra dicitur.* Et pro declaratione huius regulae facit text. not. in §. si. si de iust. inter dom. & vassallos oritur, ubi possessio annalis inducit praesumptionem pro vassallo, quando sciente domino & non contradicente possedit per annum: ius quoque retrahendi feudum illicitè alienatum praescribitur anno computando à die scientiae contra agnatum non proximum, in §. Tuius filios, si de feudo defuncti contenz. sit inter do. & vassallos. §. porro, qualiter olim feudum poterat alienari. Et vide quae scripsi in articulo 2. de male. posses. in 3. tomo ordm. Reg. ubi post annum non auditur quis interdicto, uti possidetis.

Et computatur hic annus à die, quo adeptus est beneficii possessionem is cuius beneficium impetratur, & postea per annum pacificè possedit, & cum hic non agatur de iure secundi impetrantis, sicut in iuribus supra adductis pro vassallo, dicerem in anno isto non requiri scientiam ultimi impetrantis: adeo quod si possederim beneficium per vnum annum te ignorente: adhuc habet locum ista regula, ut debeas exprimere in tua impetratione, quae hic requiruntur: alioqui nullius momenti erit impetratio, cum iste text. non exigat scientiam, sed possessionem, & alia infra descripta.

Immediate precedentem.

GLOSSA QUINTA.

Secundo requiritur quod possessum fuerit per annum immediate precedentem impetrationem: unde si nunc possederit per sex menses, & postea alius, demum primus per alios sex menses: non habebit locum haec regula, per hoc verbum immediate precedentem facit. l. si idem cum eodem. ff. de iuris. omnium iud.

Et sic non habebit locum in cessionario, unde si post annum resignaverim minori curatum beneficium: & alius impetrauerit, antequam hic minor possederit per annum non habebit locum haec regula, quia non possedit immediate, ut requirit iste text. nec ipse, sed alius: & iste text. non loquitur quod quis possit iuvari possessione alterius quae est facti, l. denique. ff. ex quib. caus. maior. l. Pomp. de acqu. possess. scripsi in tract. de pacific. possess. num. 267. quicquid dicat Gromel. q. 74. quia hic intelligitur de proprio possessore, non decedente: alioqui ista regula semper procederet, quia praedecessoris semper allegaretur annalis possessio: & hoc clarum est, ob id alia non adducam: licet hoc Gromel. firmet. q. 43. cui resp. in tract. de pacific. possess.

Pacificè possessum.

GLOSSA SEXTA.

Tertio requiritur, quod quis pacificè per annum illud beneficium possederit, id est sine lite & controversia: ideoque citatur etiam nulliter, dummodo processus sit introductus, non dicitur pacificè possidere, quia non sine lite & controversia possedit. cl. grat. de resor. plene scripsi in tract. de pacif. possess. in 3. limit. num. 164. & seq.

Pacificè quando dicitur.

Verum torquet animum suum hic Gromel. an pacifica possessio interrumpatur per citationem, nullam, vel sequestrum. Sed quorsum haec, cum iste dicat impetrantem debere exprimere eum, qui pacificè possedit per annum, si beneficium sit sequestratum: si processus sit introductus, siue iure, siue iniuria, non dicitur pacificè possedisse: ergo non habet locum regulae aliam non probo, quia haec sunt plana.

Pacifica possessio an per citationem in vadam interrumpatur.

Afferit etiam idem Gromel. q. 47. eum qui non recipit fructus, non dici pacificè quo ad istam regulam: Cuius tamen sententiae non essem, quia is qui sine controversia possidet beneficium, dicitur illud pacificè possidere: nam licet non recipiat fructus ratione privilegii. cap. si propter. de resor. libr. 6. c. si tibi de prob. tamen non minus dicitur pacificè possidere titulum beneficii.

Non recipiens fructus an pacificè dicitur possidere.

ficii: & ideo impetrans tenetur exprimere ea quæ hic statuuntur, pluribus hoc probarem: ni tam facile videretur, & clarum, quod Soli facem esset ad mouere. Annus etiam computatur à die litis finitæ eum cepta semel esset lis. & intellige hic possessum, siue cum titulo, siue non, *vt docet Gomes. quest. 33.* & sic habet secundum eum locum etiam in minore, qui possedit beneficium curatum sine dispensatione: quia hoc est introductum, vt certior Papa reddetur de possessore beneficii, & sic non in fauorem possessoris simpliciter: *vt in 2. gl. dixi.* Ideo habebit etiam locum contra simplicem possessorem sine titulo pacificum annalem aliàs si voluisset, dixisset habentem titulum. *cap. ad audientiam. de decimis.*

*Et quod certo modo vacare præ-
tenditur.*

GLOSSA SEPTIMA.

*Vacandi
modus cer-
tus expri-
matur.*

Quartò quòd beneficium prætendatur certo modo vacare, aliàs dicetur quis beneficium viuentis impetrare, quod est prohibitum, *vt supra dixi in regul. proxima:* & tenetur hic impetrans certum modum vacandi exprimere. *cap. susceptum de rescrip. lib. 6.* aliàs non valebit impetratio, etià si diceret vacare per modum in cancellaria exprimendum, *vt in regul. Cancel. 40.* sed potest exprimi quilibet vacationis modus, etiam per resignationem: *vt docet Cassador. in dec. 15. super hac regula.*

*Reforma-
tio primæ
gratiæ an
valeat.*

Nec habet locum, si reformetur prima gratia, quæ erat nulla, eo quòd non fecerat mentionem istius regulæ: quia licet prima sit nulla, reformatio tendit ad hoc, vt det illi spiritum vitæ, & quòd in prima gratia fuit omissum, per hanc secundam gratiam suppletur omissum *in alia gl. in c. si Apostolica, de præb. lib. 6. Gomes. q. 29.* quod mihi parum arridet: nam aut est derogatum in secunda gratia huic regulæ: & tunc propter derogationem non est dubium regulam non habere locum.

Si autem secunda gratia, quæ est refor-

matio primæ non derogat regulæ, oportet quòd caussa exprimatur, cur prima gratia non valuit: ergo debent exprimi ea, quæ hic continentur, aliàs non valeret reformatio: *vt de his plenè scripsi superius in bulla & hoc docet expressè, gl. quam allegat Gomes. & dicit ita curiam seruare: & illam. gloss. probant ibi doct. & Felin. in cap. in nostra. correlat. 16. de rescript.*

Deinceps impetraverit.

GLOSSA OCTAVA.

Quintò requiritur, quòd illud beneficium impetretur & cum effectu. *l. prima. ff. quod quisque iuris.* non enim habet locum in volente impetrare, nec impetrante quidè, sed non profectuente, nec etiam procedit in eo, qui impetrauerat, tempore huius regulæ. Cùm text. dicat deinceps, & sic iste text. futura respicit, non præterita, sicut de natura legis est *cap. fin. de constit.* Ideo si quis impetratione sua velit vti, locum habet iste text. oportet ergo quòd possessor excipiat de regula: alioqui non procedet: *vt docet Gomes. q. 4.* habet quoque locum & si motu proprio concedatur: quia hic impetrans dicitur, & eadem est ratio: *vt plenè scripsi in forma mand. in verb. motu proprio, idè, siue impetraverit in titulum, siue in commendam, cum non possit diuersa ratio assignari: vt etiam docet Gomes. quest. 27.* etiam siue in vim nouæ prouisionis, si neutri vel alterius gratiæ ex identitate rationis: *vt docet idem Gomes. qua. 26.* & putarem habere locum tam in impetratione à Papa facta, quam à legato, quæ ferè æquiparantur. *cap. fin. & clem. fin. & de offic. legal. in 6. & clem. sed non in ordinario in quo ista non exprimuntur. d. clem. vlt.*

Nomen.

GLOSSA NONA.

Sextò in impetratione requiritur nomen & sic nominis expressio illius, qui possederat beneficium pacificè per annum & quamuis iste text. nihil exprimat de cognomine, tamen illud etiam debet exprimi, quòd videlicet certior impetratio redatur

datur: imò etiam si plura haberet nomina: nam quod de vno dicitur, & in duobus procedit. l. singularia. & licetium. ff. si cert. petat. scripti in §. teneantur. de collat. in Concord. nec sufficeret exprimere tale beneficium S. Seuerini Pa. indebitè possessum, non exprimendo nomen possessoris, cognomen, & ista quæ text. hic requirit.

Gradum.

GLOSSA DECIMA.

Septimò debet exprimi gradus possessoris beneficii, si quem habeat: vt si possessum fuerit beneficium à doctore, etiam si illud fuisset vnitum, verumtamen per annum ab eo possessum: oportet enim illius nomen, & gradum exprimere: & tunc habebit locum hæc regula cum impetrans asserit non esse vnitum, & ita iudicauit Rota, teste Cassador. in decis. 13. vtrum obtinens super hac regula. Et Gomel. q. 25. refert gradum quoque hic accipit pro dignitate: vt impetrans dignitatem possessoris exprimat, si forte sit protonotarius, aut à lia præditus dignitate, vel gradu doctoratus, seu licentiæ: & vt in reg. prerog. Iulii. 3. & in §. teneantur, de colla. in Concord. ideo qui talium possessorum beneficia vult impetrare, debet hoc conditionaliter exprimere, siue is occultè siue palàm doctor effectus sit, quia fama debet inspicere: & si videat istum iura, vel Theologiam interpretari, dicat eum doctorem: quia tales sic consueuerunt esse, & dicat forsan, vt supra scripti. Pa. in c. 1. de ser. scripti. in Scholast. priuileg. quòd polsit quis profiteri, etiam si vere non sit doctor.

Et nobilitatem possessoris eiusdem.

GLOSSA VNDECIMA.

Octauò nobilitas possessoris beneficii est exprimenda, in hoc casu, si fuerit nobilis & sic consideratur hic nobilitas, vt in ca. de multat. de præben. gl. in c. consuetud. de appel.

Licet regulariter impetrans beneficium non teneatur exprimere nobilitatem: quia nobilitas non est causa retrahendi concedentem, sed inducendi, cum non sit apud Papam acceptio personarum. c. venerabilis. de præben. doctor. in ca. ad aures. de restript. Ioan. de Selua in tractat. de benef. in 3. parte. qu. 12. & intelligo nobilitatem siue ex vtroque parente, de qua in d. c. venerabilis, siue ex patre tantum, quia nobilitas non procedit à sola matre. l. nullus. Cod. de Decur. lib. 10. scripti in §. cum vero, de collat. in Concord. & sufficit quò ad nobilitatem exprimendam, istam, cuius beneficium impetratur, reputaram esse nobilem. arg. l. Barbarius. ff. de offi. præ. & si ignoret an sit nobilis, poterit in signatura apponere à tali N. & c. qui forsan nobilis existit, & c.

Et quot annis ipse possedit.

GLOSSA DVODECIMA.

Nonò exprimi debet, quot annis possederit beneficium: quia post tres annos, Papa nollet conferre, si cum colorato titulo possedisset: vt in reg. seq. abunde scripti in tract. de pacific. possess. non tamen haberet locum ista reg. si beneficium heretici impetraretur cum sit ipso iure priuatus: vt in cap. quo iure, vbi Dom. & Ale. s. distinct. hoc expressè fuit decisum in Rota, vt refert Cassad. deci. 14. super regul. Cancel. sed tutius esset exprimere, vt superius scripti, nam postquam hic hereticus, vel simoniacus tener. pro possessore habetur. c. eum qui, & cap. si beneficia, de præb. lib. 6. scripti in tract. nomina. q. 9. nu. n. & quamuis Gomel. hic q. 38. dicat, quando impetrans petit in sua impetratione derogari reg. ista expressione opus est, aliàs non. Ego dicerem impetrantem distinctè teneri exprimere supra dicta, & quot annis ipse possessor tenuit: vt Papa videat an triennium sit elapsum, vt non molestetur possessor triennalis, iuxta reg. Cancel. in tract. de pacific. possess.

Ac specificam & determinatam (ex qua clarè poterit constare, quòd nullum ipsi possessori in beneficio ius comperat) causam in huiusmodi impetratione exprimere.

GLOSSA DECIMA-
TERTIA.

Causa specificam exprimenda in impetratione beneficii ammissis possessoris.

Decimò oportet causam exprimere specificam non in genere, vt si diceret vacans nam expressio in in diuiduo requirit hic textus ibi, & determinatione beneficii ammissis possessoris. at summo Pontifici, quòd possessor nullum ius in beneficio habet, vt pote quia erat excommunicatus tempore collationis sibi factæ ab ordinario: vel alia causa exprimitur, ac modus vacandi, alioqui impetratio non valet: quia Papa non intendit derogare iuri alterius, vt supra dictum exiit, nec beneficium nondum vacans conferre intendit. c. 1. & per totum, de concess. prebend.

Si tamen quis diceret detentorem nullum ius habere, nulloque titulo, nullòve iuris adminiculo iuari, sed temere, & de facto per annum detinuisse beneficium tale: horum verborum expressio sufficit, licet nulla alia causa exprimitur: nam illa verba nullo iuris adminiculo operantur, vt possit dici illum possedisse de facto, & temere, postquam iuris non habebat adminiculum: nec aliter hoc casu fit derogatio, vel mentio istius regule, cum clare sit expressum, eò quòd de facto, & sine titulo dictum fuit.

Casus in quibus valet impetratio sine expressione.

Si vero dicatur partem nullum habere titulum, saltem canonicum, quia non exprimitur specifica causa, quare ius illi non comperat: ideo derogandum est istius regule in hoc, & quo ad hanc partem, quia non expressa causa, & iste est stylus curiæ Romanæ.

Et sic ista regula non habet locum, quando illi est derogatum. Item quando in signatura est apposta illa clausula, Quòd maior specificatio fieri possit nominis,

gradus, nobilitatis, & temporis, possessionis, &c. vt scripti supra in signatura, vide etiam alios casus, quos in proxima regula scripsi. Et hic requiritur clara expressio, non ambigua, nec incerta: alias impetratio confusa non valeret. gl. & doct. m. c. 2. de elect. in 6. nec etiam in resignatario, & in eo qui possedit in proprietatem, videlicet tanquam vnitum: vt Gomef. hic plenè explicat.

Et infra sex menses ipsum possessorem ad iudicium euocari.

GLOSSA DECIMA-
QUARTA.

Vndecimò oportet impetrantem curare, vt possessor euocetur intra sex menses computandos à die, quo hic impetratum beneficium à Papa, alias impetratio nullius est momenti: vt in hac regula habetur, quia interdum impetrans non agebat per annum: ideo statuitur vt intra sex menses quis agat: vt vult in simili. l. diffamari. Cod. de ingenu. & manumissis.

Fallit si propter bellum, vel aliud iustum impedimentum non potuisset habere literas: vt scripsi in §. 1. in verb. impedimento. de collatio. in Concord. & in tract. de excusa. & excois in 3. vmo constit. regiar. Gomef. q. 14.

Idem si possessor vel impetrans mortuus fuerit ciuilitè, aut naturaliter, vt excusetur, si non fecerit intra sex menses euocari facere possessorem, quia per eum non stetit: cum igitur per eum non stetit, ei non est imputandum. l. in iure ciuili. ff. de reg. iur. & idem si conuentus cedat, vel decedat ante annum: vt etiam excusetur impetrans, si non fuerit hoc prosecutus vsque ad sententiam: vt docet Cassad. in decis. 16. idem quod super hac regul. Cancell.

Veruntamen istud tempus solet per Papam prorogari, antequàm sit elapsum, quia post lapsum prorogari non potest. l. sed si manent. ff. de precar. testis est nobis Staphil. in tract. de literis gratie. fol. pen. sed iterum poterit beneficium impetrari: & in hoc Francia regno sufficit intra annum agere

perere possessorio coram iudicibus Regiis:
& sic non seruetur hæc regula quod ad hoc.

*Cassanq. extunc, de super infra an-
num usque ad sententiam diffi-
nitivam inclusivè prosequi
debeat, & tenea-
tur.*

GLOSSA DECIMA-
QVINTA.

D Vodecimò debet cassam inchoa-
tam intra sex menses prosequi, ita ut
sententiam intra annum à die voca-
tionis in ius computandum consequar:
per hoc verbum. Extunc, prosequi debe-
at, non dicit finiri: quia hoc non est in par-
tis potestate semper, sed interdum iudicis:
v. in l. properandum. C. de iudic. & sufficit
quod non stet per partem: non vidi tamen
ob hoc beneficium amitti in Francia, vbi
processus sunt longissimi. Solent tamen
impetrantes quandoque à Papa proroga-
tionem impetrare: vt supra dixi in patria o-
bedientie, quod rarum est in hac patria,
cum in hoc non seruetur.

Idem si mortuus fuerit impetrans intra
annum, vt non imputetur, si non fuerit
prosecutus ad sententiam, vel si cesserit:
potest enim cedere in qualibet parte anni
ante finem, per text. in commissis de elect. in 6.
Sic concludit Cassador. decis. 27. quod ad dictum
in hac reg. Cancel.

*Alioqui impetratio prædicta & qua-
cunque inde secuta nullius exi-
stant firmitatis.*

GLOSSA DECIMASEXTA.

Ecce hic decretum annullans, vt non
valeant impetrationes factæ nisi ser-
uata forma hic posita, nec inde secu-
ta: & sic in secunda instantia poterit op-
poni ad annullandum primam senten-
tiam: vt decidit Cassador. decis. 12. ob id inuit super
regul. Cancel.

Intellige quòd is qui possedit per annu,
potest se iuvare possessione annali ad ex-

cludendum impetrantem, eò quod non
expressit ea, quæ hic statuta sunt, sed non
ratione suæ possessionis annalis, sed sub-
reptionis: quicquid dicat hic Gomef. q. 44.
vbi multa scribit super hoc. Sed vt arbitror,
extra oleas vt quilibet videre poterit per
istum text. sed tamen pulchrè elucidat ista
verba, & inde secuta quæstio. 78. v. de ibi, se
non graueris.

*Et idem impetrans de damnis & in-
teresse possessorem prædictum propte-
re à contingentibus ei satisfacere & se
possessorem ipsum iniuste, friuole,
& indebite molestasse reper-
tus extiterit.*

GLOSSA DECIMA-
SEPTIMA.

Condemnari ergo debet impetrans, Impetrans
qui ad iudicium vocavit temerè pos- temere con-
sessorem beneficii in damnis, interef- demnari
se, & expensis: vt scripsi in consti. reg. in titul. debet in ex-
de mater. possessor. art. 12. & in tit. de exp. dam. pensis dam-
& interesse. 3. tomo commenta. facit l. eum quem vis & in-
temere, ff. de iudic. & hic non exprimit con- temere.
demnandum in expens. quia satis à iure
expressum est vt victus victori in expensis
condemnari debeat. l. properandum. §. sin
autem alterutra. C. de iudic. ideo condemna-
bitur iste impetrans, iniuste etiam ad exp-
ensas, intellige si petantur à parte: vt dicit
gl. in c. si. de rescrip. ideo pars potest impetra-
tioni renunciare, & possessor etiam peti-
tioni expensarum, sed quo ad inultam
non poterit sine Papæ procuratoris, vel
domini assensu: quia hæc inultæ ad eum
pertinet, quamvis prolixè distinguat hic
Gomef. q. 7. putans etiam hic q. 40. hodie
non esse in vi, vt quis ad interesse condē-
netur: quia interesse & damnum idem vi-
detur. Sed aliter responderem damnum
dici à diminutione. l. 3. ff. de danno infecto.
Secus in interesse, vt scripsi in interpre. l. vnic.
C. de sent. que pro eo quod interest: ideo etiam
hodie interesse debetur: & iudices quoti-
die condemnant ad interesse in bene-
ficialibus: vt scripsi in tertio commenta.

1010 confit. Regiar. Et sic nota hic, quod si quis impetrauerit beneficium pacifice possessum per annum, non exprimendo quæ hic statuuntur, impetratio erit nulla.

Si autem post impetrationem non vocauerit in ius possessorem, non condemnabitur: ut dicitur hic text. Sed si vocauerit in ius post sex menses, & vsque ad sententiã perleuerauerit, & profecutus fuerit, ad damna, interesse & expensas condemnandus erit: & hoc videtur decidere. Gomef. qu. 82.

*Quinquaginta florenos auri per.
soluere camera Apostolica
sit astrictus.*

GLOSSA DECIMA OCTAUA.

Iniuste litigans etiam ad multam condemnatur, & cui applicetur. Et sic patet multam Apostolicæ cameræ esse soluendam: quod est verum in terris Papæ subiectis quod ad temporalem iurisdictionem, aliàs applicaretur illi fisco, qui habet temporalem iurisdictionem in loco: ut scripsi in l. si qua pena. ff. de verb. signif. Et sic iniuste litigans non solum condemnatur ad expensas, damna, & interesse. sed etiam ad multam ut hic facit §. statuimus. de f. uol. appella. in concord.

Verum iudices Regii in hoc Regno de possessoris beneficiorum cognoscentes non seruant hanc multam sed ad damna interesse, & expensas temerè impetran-tem condemnant, ratione legis Regiæ, de qua ibidem in d. confit. Reg.

Nec aliis quam premissa vacationis modus etiam per literas si neutri, aut subrogationis, vel aliàs sibi quo ad hoc, ut beneficium huiusmodi ea vice consequi, aut obtinere valeat, quomodolibet suffragetur, illudque nullatenus in antea litigiosum propterea censetur.

GLOSSA DECIMANONA.

Statuit Papa, quod non liceat impetranti processu durante alium vacandi modum exprimere, nec per literas si neutri, si nulli, subrogationis, perinde valere, aut aliàs, quia eiset tollere ius possessori quæsitum: ideo prohibet, ne alius modus in præiudicium possessoris exprimat: sed absoluetur eo casu possessor, nec beneficium dicetur litigiosum, de quo superius dixi: ideo fortè de nouo impetrari possit ante triennium exprimendo possessoris nomen, gradum, & nobilitatem, & quot annis ipse possedit, seruando istam regulam, quam prius neglexerat.

Quod etiam extendi voluit ad impetrantes beneficia ecclesiastica cuiuscunque qualitatis per priuationem & amotionem, vel aliàs propter commissam excessum, & crimina vacantia, vel vacatura.

GLOSSA VIGESIMA.

Ista verba sunt addita à sanctissimo Papa Iulio tertio, & verba sequentia, ex quibus patet, quod impetrans beneficium vacans vel vacaturum propter crimen, debet seruare ea, quæ in hac regula superius expressa sunt, & illa quæ scripta in regul. precedent. gl. vi. quo ad impetrationem beneficiorum, quæ prætenduntur vacare per crimen: ideo hic nihil repetam ex superius dictis.

Et similiter ad impetrantes beneficia tanquam vacantia per deuolutionem.

GLOSSA VIGESIMA PRIMA.

Impetrantes vacantia beneficia per deuolutionem debent ea exprimere quæ superius expressa sunt, aliàs non valebit impetratio: nisi sit huic regulæ derogatum, vel in signatura fuerit adiecta clausula. Quod maior expressio fieri possit, &c. ut in sign. 187.

signatura scripti supra: etiã regulariter procediſſite tex. in omnivacatione, quẽ certã eſſe debet, ideo iſta exprimenda vt ſuperius in bulla not. prouiſio. dixi in clauſ. pro expreſſis.

Et non ſolum hæc clauſula vltima extenditur, ut impetrantes beneficia per deuolutionem exprimere debeant, quã ſuprà dicta fuerant, ſed etiam vt intra ſex meſes debeant in ius vocare poſſeſſorem, & ſententiam proſequi intra annum Quia clauſula in ſin. poſita refertur ad omnia præcedentia. l. talis ſcriptura, de lega. 1 ff. ſcripſi in l. vna. C. de ſentent. quã pro eo quod intereſt profer. Verum quo ad hoc vltimum, vt videlicet intra ſex meſes vocare in ius poſſeſſorem debeat impetrans iure deuoluto, non ſeruatur in Francia, ſed ſufficit intra annum literas ſaiſinã impetrare. artic. 2. de cauſ. benefice. in conſt. regiar. & in ius vocare poſſeſſorem, etiam quo ad proſecutionem vſque ad ſententiam intra annum, non ſeruatur praxiſ Franciã: Alia licet hic amplẽ videre per Gomeſ. ne plura.

Incapacitas poſt mortem non probatur.
Vltimò notandum eſt, quòd ſi quis impetrauerit beneficium vacans per incapacitatem poſſeſſoris pacifici, & eum non inquietauerit in vita, non poterit poſtea illius incapacitatem allegare, ſi diu ſteterit poſt impetrationem, quia fortẽ diſpenſationem illius ſubripuit: ſed ſi non longo tempore poſſederit, tunc poterit impetrans probare illius incapacitatem, & prouiſ. per obitum non tenetur: vt docent do. de Rota deci. 109. agent. inno. [ſub tit. de rerum permutat. dec. 4.] & Panor. in c. illud, de præſumptio. & Auſre. in dec. Tholo. conſil. 467. in re præſenti: aliã daretur materia calumniandi & probandi mortuum non fuiſſe diſpenſatum, qui erat: & ſic dicunt fuiſſe iudicatum pro fratre loa. de Neufbourg. ſuper prioratu ſancti Deſiderii. Sed ſi is, per cuius mortem habeo ius, non fuit pacificus poſſeſſor, debeo oſtendere titulum illius: vt ſupra probatum fuiſt. & ſic conſuluit Beſtrian. conſil. 132. dubitatur, in ſin. vol. 2. ex 1. editione. alia videre cuiuſlibet eſt liberum per Gomeſ.

De gratia, Rationi congruit.

Aliud reſcriptum dicitur Rationi congruit, vt ſi prouiſus à Papa Clemente fuero de beneficio, & habuerim tantum ſignaturam: poſtea eo mortuo Paulus Pontifex immediatus expediet bullas ſic, Paulus, &c. rationi congruit, & conuenit honeſtati. vt ea, quã de Roma. Pontificis gratia, ſeu benignitate in proſequendo iuſta deſideria petentium proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu Apoſtolicã ſuper illis literã confectã non fuerint, ſuum plenum conſequatur effectum, &c. & de hoc loquitur regula cancella. octaua: & iſtud tendit ad conſeruandum ius, quod habeo ex prima impetratione.

2 Notandum eſt, quod vbi Papa, aut alius conſert alicui beneficium, aut aliam gratiam facit, ſi Papa moriatur, gratia tamen non eſt extincta: quia ſolo verbo gratia perficitur. c. inſtitutionis. 26. q. 2. cle. dudum. in ſin. de ſepultur. Archid. & alii in §. a ſucceſſore vniuerſitati. in proœm. 6.

3 Vbi dicit Ioan. And. ius quãſitum parati per conceſſionem factam non expirare per mortem concedentis, dummodo hoc probari ſucceſſori poſſit: quã probatio ſi illi fiat, literas expedire debet ſub hac forma, rationi congruit. hoc dicit Petrus de Biaſio in directo. electio. 3. parte. c. 28.

4 Et iſta habent etiam locum in principe ſeculari vt ſi gratia probari etiam per teſtes poſſit, debeat à ſucceſſore expediri: vt ſignat Bonif. in proœm. Clem. §. nunc igitur, Colla. 3. num. 6.

5 Si tamen gratia eſſet extincta, non datur hoc reſcriptum, vt in vnionibus quã non ſunt ſortitã effectum, & in expectatiuis, vnde dicunt quod prærogatiuã, vt graduatus non graduato præteratur, non dantur per formam rationi congruit, quia tolluntur per mortem Papã: ideo per alium concedi nõ ſolent, nam per reg. Cancel. ſoluntur hæc prærogatiuã reg. 10. lmi.

6 Ex his literis colligimus, quod primò Papa ſalutat, vt moris eſt in aliis demum narrat congruere rationi & honeſtati

Formula rationi congruit.

Gratia facta per mortem Papã non extinguitur, ſed a ſucceſſore re expeditur.

Gratia ſi neutri non datur ſi gratia ſit extincta.

Requiſita in literis rationi congruit.